דרבנן נמי אמר 6 (דתניא) כותל שבין ב'

חצירות גבוה י' מפחים ורוחב ארבעה מערבין

שנים ואין מערבין אחד היו בראשו פירות

אלו עולין מכאן ואוכלין ואלו עולין מכאן

ואוכלין נפרץ הכותל עד עשר אמות מערבין

שנים ואם רצו מערבין אחד מפני שהוא

כפתח יותר מכאן מערבין אחד ואין מערבין

שנים והוינן בה אין בו ארבעה מאי אמר

רב אויר ב' רשויות שולמת י בו ולא יזיז

בו מלא נימא ורבי יוחנן אמר אלו מעלין

מכאן ואוכלין ואלו מעלין מכאן ואוכלין

ואזרא רבי יוחנן לטעמיה דכי אתא רב דימי

אמר רבי יוחנן מקום שאין בו ארבעה על

ארבעה מותר לבני רה"ר ולבני רה"י לכתף

עליו ובלבד שלא יחליפו ההיא זעירי אמרה

ולזעירי קשיא הא זעירי מוקים לה באמת המים

גופה ורב דימי תנאי היא ותיהוי כי חורי

כרמלית אביי בר אבין ורב חנינא בר אבין

דאמרי תרוייהו אאן חורין לכרמלית רב אשי

אמר אפילו תימא יש חורין לכרמלית ה"מ

בסמוכה הכא במופלגת רבינא אמר כגון

דעבד לה ניפקי אפומה ואזדו י רבנן

למעמייהו ור' שמעון בן גמליאל למעמיה:

מתני' ב גזוומרא שהיא למעלה מן המים אין

ממלאין הימנה בשבת אלא אם כן עשו לה

מחיצה גבוהה עשרה מפחים בין מלמעלה

בין מלממה 🌣 וכן שתי גזוזמראות זו למעלה

מזו עשו לעליונה ולא עשו לתחתונה שתיהן אסורות עד שיערבו: גבו' מתניתין דלא

כחנניא בן עקביא יי דתניא חנניא בן עקביא אומר גזוומרא שיש בה ד' על ד' אמות

חוקק בה ד' על ד' וממלא אמר ר' יוחנן משום

רבי יוסי בן זימרא לא התיר רבי חנגיא בן עָקביא אלא בימה של מבריא הואיל ויש

לה אוגנים ועיירות וקרפיפות מקיפות אותה

אבל בשאר מימות לא ת"ר ג' דברים התיר

רבי חנניא בן עקביא לאנשי מבריא ממלאין

מים מגזוזמרא בשבת ומומנין בעצה

ומסתפגין באלונטית ממלאין מים מגזוזטרא

בשבת הא דאמרן ומומנין בעצה מאי היא

דתניא יור השכים להביא פסולת אם בשביל

שיש עליו מל הרי הוא בכי יותן ואם בשביל

שלא יבטל ממלאכתו אינו בכי יותן וסתם

ל) [ל"ל דתנן], ב) לעיל עו: לקמן לב., ג) [בס"א: שולטות],

ד) ולעילט.ן, ה) לעיל פד: וושם

פירש רש"י דלא גרסי׳ וכן אבל תוס׳ שם פד. סד"ה ת"ש וכו׳

כתבו בשם ר"ח דגרם וכן),

ו) [לעיל פו:], ז) [תוספתה מכשירין רפ"ב], **ה**) בס"ה:

שולטות, ע) ופו. ד״ה חורה

הנהות הב"ח

(ל) רש"י ד"ה ורבו שמעוו

לטעמיה דאמר בפ"ק. נ"ב דף ט'.: (ב) תום' ד"ה גזווטרא

שהיא למעלה מו המים פי׳

למילי (ג) ד"ה אלא יכני לככי הס"ד ואח"כ מ"ה עשו לה מחילה: (ד) ד"ה בין וכו"

משום דהנקב עשוי:

מוסף רש"י

כותל שבין ב' חצירות. האי דנקט רחב ארבעה משום

היו בראשו פירות אלו עולין

מכאן ואוכלין ובלבד שלא

ורידו למטה דחשיב רשותה

באנפי נפשיה ולא מיבטל לא

לגבי האי ולא לגבי האי, אבל לענין מיהוי מחיצה בכל דהוא

פותיה הוי סתימה וחין

מערבין אחד (לעיל עו:). יותר מכאן. הוי פירלה והוי מערבין אחד

להו כולהו כדיורי חלר אחת

ואם עירבה כל אחת לעצמה

וחם עירכה כנ מחת נענמה הוו להו כחולקין את עירוכן ואוסרין אלו על אלו (שם). אויר ב' רשויות שולטת בו. כיון דלא חשיב למיהוי

רשותה בטיל לגבי תרוייהו

ורשות ב' החלירות שולטות בו ואוסרין זה על זה ואפילו על

אלו מעלין מכאן ואוכלין. מעלין מחלירן לראשו, והוא הדין דמורידין,

למטו, השום ישרן דמורידין, דמקום פטור הוא ובטיל לכאן ולכאן להקל (שם). גזוזטרא

שהיא למעלה מן המים. זיזין בולטין מן העלייה

שעל שפת הים וקובעין נסרים

מוה לוה והיא גוווטרא, אין

לפי שהגוווטרא רשות היחיד

שגבוה ורחבה הרבה. והים

כרמלית, אלא אם כן עשו

לה מחיצה גבוהה עשרה טפחים בין מלמעלה בין

מלמטה. שחוקקין נקב ארבעה כעין פי בור ועושין

מחיצה סביבותיו למעלה או

למטה ומשלשל דלי וממלא

וחשיב כחילו פיות המחילה

יורדין וסותמין עד תהום כדאמר בפ"ק (יב.) קל הוא שהקילו חכמים במים שמחילה

תלויה מתרת נהן (לעיל פד:).

שתי גדוזטראות זו למעלה מזר. ואין מכוונות זו על זו אלא משוכות זו

מכנגד זו בתוך ד' ועשו לעליונה הנקב והמחילה ולא

עשו לתחתונה, ובשבת זורקין בני תחתונה דלי שלהן על

מחיצות העליונה ויורד לנהב

ומשלשל ומושך ועולה (שם). שתיהן אסורות. למלאות

מפני שרשות שתיהן שולטות

בו, וכגון שעשו חותה מחילה

לקמן (שם).

אסור לטלטל (שם).

סיפא נקט ליה דבעי

:15

א [טוש"ע או"ח סי שמה סעיף יו]: ל ב מיי׳ פט"ו מהלכות שבת הלכה טו סמג לאוין סה טור ש"ע א"ח סיי שנה סעיף :6

עירובין הלכה כד טור ש"ע שם פעיף ה: לב ד מיי פי"ד מהלי טומאת אוכלין הלכה :67

תורה אור השלם

1. וְבִּי יֻתַּן מַיִּם עַל זֶרַע וְנָפַל מִנּבְּלְתָם עָלְיו טְמֵא הוּא לָכָם: ויקרא יא לח

רב ניסים גאון ואזדו רבנן לטעמייהו

ירבן שמעון בן גמליאל לטעמיה. והיינו רבנן פחות מג' כלבוד ורבן שמעון בן ל לטעמיה אמר פחות מארבעה כלבוד רמי. והברייתא שנזכר בה חלוקתם בפרק המבוי וכבר פירשנוה. וטומנין י בעצה. איתה במסכת שבת בפרק כלל גדול, מאי עצה רב יהודה תבז מינה כוחו ברשויות [לא] גזרו. פירושה ברשויות דרבנן כגון ב' רשויות שליחידין אחת לראובן ואחת לשמעון. אי נמי רשות היחיד וכרמלית דאסורין מדרבנן, לא גזרו חכמים בהם כוחו. ואיתיה פירושיה בפרק הזורק במסכת שבת כוחו בכרמלית לא גזרו בהן בכו כו רבנן. ומנא תימרה דתניא ספינה שבים כו', ושמע מינה כוחו בכרמלית לא

רבינו חננאל הכא (ולא מחיצות) ברשויות דרבנן. והא ר' יוחנן בדרבנן נמי אמר שלא יחליפו. דתנן כותל שבין ב׳ חצירות גבוה י׳ ורחב ד׳ כו׳. והוינן בה אין . בו ד' מאי. ואמר רב אויר ב' רשויות שולטות בו ואין מזיזין בו ואפי׳ כמלא נימא. ור׳ יוחנז אמר אילו מעליז ואוכלין. ואזדא יוחנז לטעמיה דכי אתא רב דימי א"ר יוחנן מקום שאין בו ד' על ד' מותר לבני רשות היחיד ולבני רשות הרבים לכתף עליו ובלבד שלא יחליפו. ופרקינן ההיא דתנינן אין בו ד׳ על ד׳ אילו מעלין מיכן ואוכלין, דמשמע שאין מחליפין, ומשמע שאין מווליפין, זעירי אמרה ולא ר' יוחנן. תוב אקשין, ולזעירי קשיא מתני׳, דאוקימנא (באונייא) [באגפיה] ולהחליף. ופרקינן זעירי מוקים לה באמת המים נופה. והא דכי אתא רב דימי אמר אין כרמלית פחותה מבי מוקי לה כתנאי. ואקשינן הני חלונות לגבי אמת המים עצמה כי חורי כרמלית ולישתרי מים מן . אמת המים עצמה. דהא

ברשויות דרבנן גבי הא דתניא וחכ"א אף בזמן שהמנעול למעלה מי׳ מביא מפתח מע"ש ומניחו באיסקופה ולמחר פותח ונועל בו ומחזירו לאיסקופה או לחלון שעל גבי הפתח ואם יש בחלון ד' על ד' אסור מפני שהוא כמוליה מרשות לרשות פי׳ מחיסקופה כרמלית לחלון שהוא רשות היחיד דרך מנעול שהוא מקום פטור ואסור להחליף ומסיק עלה שמע מינה איתא לדרב דימי וי"ל דרב דימי ודאי קסבר דברייתא דלקמן פליגא אהך דשמעתין והכי פירושה היתה לדרג דימי ועדיפה

דברשויות דרבנן כי אין ד' בכותל שבין ב' חלירות לא יזיז

אפילו כמלא נימא דעשו הם חיזוק לדבריהם יותר משל תורה וא"ת

דלקמן בפ' בתרא (דף קא:) משמע דרב דימי אוסר להחליף אפילו

בפ׳ בתרא אתיא כוותיה מ"מ בעי לאוקמי גם ברייתא דהכא כוותיה מיהו אור"י דזעירי לא אתי כר׳ יהודה דשרי בשבת בסוף הזורק (דף קא.) בספינה שגבוהה ועמוקה י' לטלטל מתוכה לים ומן הים לתוכה דרך למעלה מי׳ שהוא מקום פטור כדמוכח התם:

מדידיה דאפילו ברשויות דרבנו

הוסר להחליף כזעירי דשמעתין:

ולזעירי קשיא. אע"ג דהברייתה

בווומרא שהיא למעלה מן ⁽³⁾ הים. פי׳ לעיל: אלא א"ב

עשו לה מחיצה כו'. ול"ת להכל בעינן מחילה ובמסכת שבת בפרק הזורק (דף ק:) אמר רב הונא ספינה מוליא ממנה זיז כל שהוא וממלא ואור"י דהתם שהמים עמוקים י׳ דאמרינן אין ספינה מהלכת בפחות מעשרה וכרמלית מארעא משחינן והוי מים למעלה מי' מקום פטור והכא מיירי בשאין המים עמוקים י׳ דכי אמרינן מארעא משחינן אכתי מיא כרמלית אי נמי אפילו יש כאן עמוק י' גזרו אטו שאר גוווטרא דאין תחתיה עמוק י׳ דשם לריך מחילה למלאות ולכך לא פליג בשום גזווטרא אבל ספינה לעולם מהלכת למעלה מי׳ א״נ אור״י דהכא אפילו עמוק איכא למיחש שמא יעלה הים שירטון אבל ספינה דמהלכת כל

שעה ליכא למיחש להכי: שן מחיצה גבוה י'. וסל טושה מחיצה גבוה י'. וסל דאמר רבה בר רב הונא

בפ' הזורק (שבת ד' ק:) עושה מקום ד׳ וממלא ע"י מחילות י' קאמר ולהכי בעי מקום ד' כדפי' בקונטרם לעיל ש דאין מחילה לפחות מד׳ ולא כפירש הקונטרס דהתם: בין מדמעדה בין מלממה. מתוך פירוש הקונטרם משמע דלמעלה היינו למעלה מן

הגוחטרא ולמטה למטה מן הגוחטרא ולא רצה לפרש הכל מחת הגזווטרא כלמעלה ולמטה דלעיל גבי בור משום (ד) דנקב עשוי ד׳ על ד' ועושה מחילה סביב הנקב אפילו למעלה הוי היכר: בתבר' דלא בחנניה. אף על גב דחנניה לא אמר אלא בימה של טבריא מתניחין נמי לא מיפליגא ומיירי בכל מימות:

הני

אין מכשירין את הפירות כדמפרש לקמיה: אונטית. בגד שמסתפגין בו כשיולאין מבית המרחץ: השנים. קודם היום להביא פסולת תבואה מן השדה להטמין בו פירות אם לכך נתכוון להשכים שרולה ונוח לו בטל שעליו והשכים עד שלא ייבש הרי הוא בכי יותן:

הלבא רשויות דרבגן. בריש חלון (לעיל דף עו:) סבר רב איפכא והא ר' יוחנן ברשויות דרבגן. כגון ב' חלירות: נמי אמר. דלא יחליפו דרך מקום פטור דקאמר אלו מעלין מכאן לכוחל ואלו מעלין מכאן והוא הדין דמורידין אבל לאחלופי לא דאמר התם ואודא ר' יוחנן לטעמיה ומייתי עלה להא דרב דימי מקום שאין בו ד' על ד' בטל לאלו ולאלו ובלבד שלא יחליפו: אויר הכא רשויות דרכנן והא ר' יוחנן ברשויות

ב׳ רשויות שולטתה בו. דכיון דלא הוי ד׳ על ד׳ לא הוי רשותא לנפשיה ושולטין שניהם ברוחבו: ולא יויו. ברחשו חפילו כמלח נימח וכ"ש שלח יוריד הימנה כלום ולא יעלה מן החלירות עליו כלום: אלו מעליו כו'. דבטיל לגבייהו לקולא: ואודא ר׳ יוחנן לטעמיה. מסקנא דאתקפתא היא: ההיא. דאלו מעלין מכאן ואלו מעלין מכאן דמשמע אבל לאחלופי לא: זעירי אמרה. משמיה דר' יוחנן . אבל לרב דימי אליבא דר' יוחנן מותר להחליף: ולועירי קשיא הא. דחתני לעיל [ע"ח] פחות מג' משלשל דלי וממלח וליכא לאוקמא אלא באגפיה ולהחליף אלמא ברשויות דרבנן מחליפין דרך מקום פטור: זעירי מוקי. פלוגתייהו דרשב"ג ורבנן ברוחב אמת המים גופה ואמרי רבנן דבשלשה מקריא כרמלית: ודרב דימי. דאמר אין כרמלית פחותה מד' תנאי היא: ותיהוי כי חורי כרמלית. האי אמה אפילו לית בה שיעור כרמלית ליתסר משום חורי כרמלית כי היכי דאמרינן במס' שבת (דף ז:) חורי רשות הרבים כרשות הרבים דמי כגון כותל הסמוך לרשות הרבים ויש בו חור וזרק ארבע אמות ונח שם חייב דחשיבי ליה הנחה ברה"ר ה"נ הואיל ויש בה שיעור כרמלית קודם שתכנס לעיר השתא נמי תיתסר דמכרמלית אתיא: אין. תורת חורין לכרמלית דלא אחמירו ביה רבנן כולי האי: בסמוכה. כגון חור שבכותל הסמוך לקרפף יותר מבית סחתים: במופלגת. שחין בה כשיעור אלא למרחק: רבינא אמר. האי שיעורא דג' וד' דרבנן ורשב"ג לא בשיעורא דאמה גופה ולא באגפיה ולהחליף: אלא דעבד לה ניפקי. מולאות: אפומה. בכניסה וביליאה והתחיל המחילה סמוך לאגפיה בתוך אוגניה מכאן ומכאן ולא חיברה באמצע שיהו המים נכנסין ויולאין דרך שם ואמרי רבנן דפחות מג' אמרינן לבוד אבל ג' לא אמרינן לבוד ואסור דפירלה היא: ורבן שמעון לטעמיה. דאמר בפ"ק (מ) פחות מד' לבוד: בזרגני' אח"כ עשו לה. כל סביבותיה או סביב הנקב ד' על ד'

וגוד כחנניא בן עקביא לא אמר: בין מלמטה. מחוברת לגווזטרא מתחתיה: זו למעלה מזו. אפילו זו שלא כנגד זו ובלבד שלא תהא מופלגת מכנגדה במשך הכותל ארבעה כדאמר בגמרא [פח.]: שפיהן אפורום. למלאות בנקב העליונה עד שיערבו והתחתונה בנקב שלה אין ל"ל שהיא אסורה דהא מכרמלית

לרה"י קא ממלא: גבו' חוקק כה כו'. ואין לריך בה מחילה אחרת דאמרינן כוף וגוד הואיל ויש עשרה לכל רוח לנקב: ממלאין מים מגוווטרא. שיש בה ד' אמות על ד' אמות: וטומנין. פירותיהן בעצה פסולת קטנית ואף על פי שלקטו מן השדה בהשלמה והטל עליו

רבינו חננאל (המשך)

מקסי בלבד וממלא. דתניא ב' בר וממלא. דתניא ב' מקסי ב' עקביה אומר גזווטרא שיש בה ד' על ד' חוקק בה ד' טפחים וממלא מהן. א"ר (חנניה) (יוחנן) לא התיר ר' חנניה בן עקביא אלא בים של טבריא, הואיל ויש לה אוגנים. פי׳ אוגנים כגון שפתים מקיפות אותה שלא יפול שם תינוק או בהמה בון כקבה אואה ביש כטבו א, וואה ארייטרו האוארי. כי אוהגבי בינון שמוד בוק פתר אות ומאי שלי פטר בו ונדגיף או בתמה בלילה וכיוצא בהן, מ"ד (ג) דברים התיר ר' חנניה בן עקביא לאנשי טבריא. שיהו ממלין מגוזוטרא בשבת כדאמון, וטומנין בעצה. שמענו בה שני פירושים הטמנת פירות ומשום הכשרה. והטמנה בה בשבת. הטמנת פירות, פירוש התיר לבני טבריא להטמין פירותיהן בעצה שיש בה ליחלוחית והיא תבן של קטנית. וברור הוא, כדתנן בשבת עצה כמלא [פי גמל]. ואמר להו יינים שיוש בה ליחלוחית, אך ליחלוחית זו מכשרת הפירות לקבל טומאה. לפי שאין כוונת אנשי טבריא בליחלוחית העצה. אע"פ שיש בה ליחלוחית, אך ליחלוחית זו מכשרת הפירות לקבל טומאה. לפי שאין כוונת אנשי טבריא בליחלוחית העצה. ומפני מה אין מניחין אותה ליבש ליחלוחיתה מפני שהן ממהרין לתולשה ולהביאה, משום שכל היום הם טרודים במלאכתן. והביא להן ראיה דתון השכים (להם) [להביא פסולת], אם בשביל טל שעליו נתכוון והשכים להביאן, נתברר שרצונו באותן הטל והרי זה בכי יותן מים על דרע ומכשיר. ואם לא השכים אלא כדי שלא יבטל ממלאכתו בשאר היום, אינו בכי יותן.

אנשי

החקוק באמלעיתה דגוד אחית אמר

להכשיר אע"פ שהיא תלויה אבל כוף

[לחורי] כרמלית מפיק ולא תחשביה כמפיק מכרמלית לרשות היחיד. דאינו מותר לכתחלה. (ותנינן) [ופרקינן] אין חורין לכרמלית. כלומר אין דין חורין לכרמלית. ר' **אבינא** אמר אפי' תימא [יןש חורין לכרמלית, התם כי אמר' חורין בסמוכה, אבל הכא במופלגת. כלומר רחוקה היא זו אמת המים מן החלון. רב אשי אמר כגון דעבד לה ארבעה גפופי אפומה. פי' גיפופי כגון אבנים בולטות מצידי החלון שחשובות כמחיצות. ועל אילו גיפופין א' תנא קמא פחות מג' דהוא כלבוד. ומוקפת מחיצות יות הבל בל הלבון ולרבן שמעון בן גמליאל פחות מדי. 6) (מקום פטור הוא ומותר להנית עליו מן הכרמלית ולהחליף לרשות. היחיד כוי). וכן רבן שמעון בן גמליאל כר. פירוש חשובות כמחיצות שלבוד בתוך אמת המים, לכך מותרין. ואזדא רבן שמעון בן גמליאל לטעמיה, דכל פחות מ(ג׳)[ד]? כלבוד דמי. ורבנן לטעמייהו, דכל פחות מג׳ כלבוד. ומבואר בפרק ראשון. מתניי, גזווטרא שהיא למעלה מן הים אין ממלין הימנה בשבת אלא אם עשו לה מחיצה גבוהה נ׳ טפחים כוי. פי׳ כגון שהעמיד ד׳ אמות עמודין על שפת הים ותקרה עליהן. ואמריגן מתניתין דלא כחנני׳ בן עקביא. דמתיר כלא עשיית מחיצות, אלא חוקק